

KONSTANTIN BIEBL:

**S LODÍ JEŽ DOVÁŽÍ
ČAJ A KÁVU**

Začarovaná studánka

*U kaple písková socha
ta korunovaná vrabčím hnízdem
pamatuje řadu lásek*

*Večer jdou milenci k lesu
a za nimi v patách se líbají modré stíny*

*Hlas jeho v aleji vždy náhle zkrásněl
prutem zlehounka bije si do holinek
věří co povídá*

Ona se halí v závoj a zelený vínek

*Věří trávě stromům a jejich zádumčivému šumotu
neb všecko je nožem psáno
do javorové kůry*

*Přicházejí letní bouře
pod okny bez únavy tleskající lijáky
V dešti se ztrácejí slzy*

Blesk smaže přísahy

ZAČAROVANÁ STUDÁNKA

*V korunách stromů usíná Slavětín
hajný s puškou zamířil na pivo
do půl vsi padá Kristův stín
zvony ať zvoní*

*Pod lipou stojím, černý pobodaný kmen
a cítím jak chvěje se každý list
Tolik je do srdce mého vyryto dívčích jmen
nožem zasazených míst*

*U nás je začarovaná studánka
běda sem chodila pro vodu Marie
sem chodila Albína Klára i Johanka
teď chodívá sem Růža*

a zase ta nešťastná Marie

NÁVŠTĚVA

*Letí a letí brašna na zádech jí nestačí
do nedávna byla školačkou posud po chodbách ráda utí-
ká*

*Já čekám dole se srdcem vzhůru k pavlači
ona odmyká*

*Má zdravé zuby jako klavír s kterého právě stírá prach
Jdu blíž*

a cítím vanout z kláves Odol

a pastu Thymolín

Ví co je láska proto se zimou třese v poduškách

a rukama hájí ňadra

i svůj klín

Holubi k ránu vrkají pod jejími krovy

bohudík

bydlí u staré nahluchlé vdovy

Za okny chodí kominík

NA BÍLÉM POLŠTÁŘI

*Na bílém polštáři vypadáš jako mulatka
beztak ti svědčí teplejší klima
chouliš se ke mně máš na uších sluchátka
a posloucháš koncert z Říma*

*Tvé vlasy voní jako vzácné koření
Mařenko má
kdo jednou k tvým vlasům přivoní
stane se kuřákem opia*

pustil jsem, pustil svou bláznivou volnoběžku

*Pustil jsem, pustil svou bláznivou volnoběžku
a bláznivě vlají teď moje vlasy.
Mám za sebou hory! Mám za sebou bílou Sněžku!*

Kdypak se zastavím?

*Byla hrozně krásná a jako pohřeb líná,
ta doba, než ona dojde z koupelny k zrcadlu
s rukama vzadu za hlavou –*

Půl roku, co jsem žádnou ženu nerozpínal.

*Na noc jsem přijel, ale ráno, ráno jedu.
Začala prosit na cestě z Turnova
a vybuchla v slzy. Načpak ty slzy?*

Dotkla se zvonku u kola.

*Pustil jsem, pustil svou bláznivou volnoběžku
a bláznivě vlají teď moje vlasy.*

Mám za sebou hory! Mám za sebou bílou Sněžku!

Mám za sebou lásku!

PACIENTI

*Můj otec býval zubním lékařem venkova
úsměvy děvčat jsou jeho rukou zlaceny*

Zlatými plombami ve žních se honosí sedláci

*Přicházejí pacienti z luhů a samot
z Donína Kystry a Volenic
truchlivý učitel paní s levou tváří
Má asi gangrenu*

*Přicházejí s matkou malé a průsvitné holčičky
co mají ve vlasech stejně vázanou stužku
jsou sestry a bolí je stoličky*

*Kdo přichází poznáš na elektrickém zvonku
třeba by nezvonil jen za dveřmi tiše stál*

*Jinak zvoní farář v dlouhé a zmoklé pelerině
poznáš ta ruka v kapli zvedá stříbrnou monstranci
zvoní zdlouha jaksi důstojně a líně*

Zvonku se ani nedotknou služky a výměnkáři

*Troufá si chasník jde nato z práce
zazvoní třikrát jako při hlášení požáru*

*Nechá na hlavě a rovnou zamíří do ordinace
na židli padne a otevře dokořán svou velkou růžovou hubu*

*neřekne ani b
kdybys mu vytáh' všech 32 zubů*

*Přišla vojna přišly poštou tatínku tvoje šaty
nikdo z nás neuměl rozvázat provázek*

Ba ani s tvého kabátu sejmout bílé vlákno vaty

*Vše zůstalo netknuto na tvou památku
plášť od lápisu šavle a pouzdro na cigarety
v něm jedna jediná: německá*

S hnědou a zaschlou skvrnou na pozlátku

CESTA K LESU

*Pušku jsem na zdi pozorně sňal
Nikdy tak tiše
aby jeden hrob neprocit' v Polsku*

*Nějaký chlad táhne po válce ze všeho železa
vojáčku ty který máš malarii
mluv jak nás mrazila karabina
kříž polního kuráta*

*Studila i železná klika po návratu
doma u dveří*

*Vzít pušku znamená radostnou událost pod kamny
Můj pes
už třetí z dynastie ušlechtilých Emírů
zívá a vstává*

*Jednou též zahyne postřelen v cizím revíru
běhával po svých
domů zkusí to po krvi*

O třech se ještě dobelhá k božímu trůnu

*Ale teď obojkem cinká a přede mnou cupe k lesu
za bílou zdí za námi dívá se cherubín
za nic na světě bych se neobrátil*

Mám pocit že jednou ten anděl nahlas mě zavolá

*že pískne přes zed' na psa
až půjdeme spolu kolem kostela*

*Náš hřbitov tolik se zvětšil za války
jeden cíp sahá až na Sibiř
padá tam padá modrošedý sníh
a kolem křížů v houfu táhnou vlci*

*Hrabou v sněhu a dál se vlekou uboze
Jejich zelené oči jsou ztracené poklady
mrtvého cara*

Jsou to nejnižší hvězdy na ruské obloze

*Jeden cíp sahá až k Piavě
na hrobě bubnují padající pomeranče*

*Tělo se rozpadá jako se rozpadá kabát z kopřiv
i rezná košile*

*Jen v srdci ocelová střela
jako Venuše z Louvru
zůstane chladná*

štíhlá

a celá

ŽNĚ

*Nalevo šumí lán a napravo šumí lán
až k srdci sahají dlouhé osiny*

*Muži požali harfu
a žena snáší stříbro do kupy
Pohlédla na mne pod srpem
pak s pýchou na syny*

*Nazpátek ke vsi utíkám
a klasy mne do zad bijí*

Běžím po mezi uličkou hanby a potupy

*V mých krocích rodí se smutek a polní hraboši
každá myš má do obilí cestičku
svou životní dráhu*

*Spatřil jsem boha když hroudu proměnil v sysla
Blesk šlehne v polích
a změní se při tom v lasičku*

*Doba žní mi působí vzrůstající hrůzu
kdo vítr sil vítr sklízí*

*Až tudy půjdu příště
vyletí od zámku drak
a bude chrlit vítr ze strniště*

*Nadešla chvíle nikdo není tu
trhám
a do větru házím popsané stránky z černého sešitu*

*Byly to básně za mnoho nestály asi
jako ta láska když líbal jsem unylou Soňu
Jen leťte plevy když drolí se klasy
Půjde to bez vás Bez ní
Bez lomŕonu*

*Tak těžko je projít kolem plného nákladu obilí
vůz kolébá fajfku
a sedlák ví jak porazit kuželku
když v neděli ráno hraje honer*

*Má v hlavě jenom slámu a svoji slavnou veselku
jí snědenou husu a pije vypité sklenky
pomáhá selku zašněrovat v pase
Půjdou na dožinky*

*Má v hlavě koně chlěvy své starosti a černou kolomaz
koukne po obloze a usmívá se jemně
a v ruce drží zlatý klas*

Klas to je žezlo země

*Rád bych se chopil jeho černých opratí
tak jako sedlák
orat sít*

Potom už jenom doufati

*U tyrolských volů snad našel bych útěchu
Čehý nebo hot? To je otázka prince Hamleta
když jednou ve žních stanul na rozcestí*

Jejich rohy nebyly mně nikdy k posměchu

*Jsou to rohy bohyně štěstí
a hojnosti*

V NOCI

*Veliký révový list
sladké hrozny ukrýval kdysi
a stal se štítem slaměných hnízd.
Vrabečku, neboj se. Spi si!*

*Fialové blesky navštěvují zámeckou kapli.
Hle, z mokrého zdiva vystupuje uřatá hlava
rytíře z Mooru.*

*Horečka, úzkost nemocného trápí
a těžké sny.*

*Rád bych se vás zeptal, vrabci,
zdali vám také tak úzko není,
když najednou v noci zdá se vám o zlém chlapci,
jak po vás hází kamením.*

ORIENT

*Vždycky jsem záviděl kuchařkám
anýz, muškát, vanilku.*

*Miluji vánoce,
ty mohamedánské svátky.*

*Večer na Štědrý den
rozdělí matka pomeranč
na dvanáct tureckých šavlí.*

Každému z nás podá jednu.

S lodí jež dováží čaj a kávu

NA PROCHÁZCE

*V kapse svrchníku pohrával si klíčem
tak jako v zamyšlení mnohý z nás
holí srážel u cesty šípky a zdál se sklíčen
šel napřed teď volá nás*

*Koutkem úst na mne kradmo se pousmála
a do kočárku spad žlutý list
Na prsou prudce dýše její přehozená šála*

Tolik je po lese opuštěných hnízd

S LODÍ JEŽ DOVÁŽÍ ČAJ A KÁVU

*S lodí jež dováží čaj a kávu
pojedu jednou na dalekou Jávu*

*Za měsíc loď když vypluje z Janova
stane u zeleného ostrova*

*Pojedem spolu já a ty
vezmeš s sebou jen kufřík a svoje rty*

*Pojedem okolo pyramid
loď počká až přejde Mojžíš a jeho lid*

*S vysokou holí zaprášenými opánky
jde první přes mořskou trávu a rozkvetlé sasanky*

*Hejno ryb na suchu zvedá svá křídla jako ptáci
letí za vodou a ve vlnách se ztrácí*

YORCK

*Německou vlajkou pyšní se Yorck,
lod', která pluje do tropů.*

V noci se pije!

Do rána se tančí!

*Nazpátek pospíchá do moře hozený kork.
Zátka od vína,
bojíš se opustit Evropu?*

*Viděl jsem Etnu,
tu její d'ábelskou slávu.
Vše vonělo, kvetlo, jako u nás v květnu.
Přes všechno hrnula popel
a horkou lávu.*

*Naposled loučí se s námi Kréta,
podobna tolik jednomu dívčímu jménu.
Za ní je moře!
A jiný díl světa
pro jinou ženu!*

*Na vodě lod' se lehce kývá,
vlna za vlnou –*

už si zpívám!

Na širém moři začíná listopad.

Na širém moři

tak, jako doma v aleji.

S bohem, má země! Na shledanou?

Snad!

Každá loď má kotvu.

Svou naději.

TULÁCKÁ

*Putuje tulák s cigárem po světě
a všude veselo mu je
Včera kráčel po horách v Tibetě
dnes zpívá a na moři pluje*

*Jak krásný jak modrý je boží svět
a tulák stále chvátá
Kristus Budha a Mohamed
to byla tulácká trojice svatá*

*Na nebi hoří Jižní kříž
co asi dělá matka doma?
Synu můj ty se mi nevracíš
a noc je tak dlouhá noc je tak dlouhá*

*Rozsvítí svíčku a zhasne ji zas
knot chvíli doutná a rudě svítí
Tys jenom po vlasech synka hladila*

Teď musíš za to trpět a bdít

V AFRICE

*Křoví se pohnulo na blízku
a vzduchem zasvištěl šíp.
Na krok před námi padnul do písku.
Černoušku, uč se střílet líp!*

*Řeknu pak: Budťte zdrávi, černí bojovníci!
a začal jsem rozdávát dary.
Svou tropickou helmu, kabát. Beztak je horko v límci.
Tady jsou hodinky, boty. Už jsem nahý.*

*Hned kolem nás tvoří se ďábelský kruh,
lajlajlááá! jak je tam u nich zvykem.
Hle, přichází k nám bílý bůh
a zvolí mě svým náčelníkem.*

*Teď, vy má krásná společnice
též musíte se vysvléci.
Bud' stane se z vás také náčelnice,
jinak byl bych nucen dát vás upéci.*

NA OCEÁNU

*Tolik dní točí se ve vodě šroub, ty nespátíš nikde zemi
všechno jsem z kufru vyházel a znova zas do něho složil
tak najednou na širém moři zastesklo se mi
po slzách všech Marií po smíchu všech Božen a Otyl*

*V proutěných křeslech dominují britské ženy
ráno zvrátily šodó a v poledne zase
ale než udeří noc všechny jsou uzdraveny
už je to cítit jak bohatnou v gestech i hlase*

*Nevím zda měla křídla ale byla to Anděla
dotk se jí kominík tam co skrývá černý flíček
a bosýma nohama jako by ve vzduchu zvonila
až uletěl jí do moře pantoflíček*

*Hloubka oceánu můj bože vystlaná z černého atlasu
žena se k muži přimyká hlubin se děsíc
a s rukama na očích v sladké závratí a úděsu
šeptá až vyjde měsíc*

*Našel jsem její prsy kousla mě za to veverka
má prudká Anděla můj anděl do mdlob padlý
a její tělo pyšné a zářící jako Severka
svítilo nad vodou přes zábradlí*

S OČIMA K NEBI

Nálevkovi

*Na moři houpá se taneční sál,
kam zmizely dámy v plném lesku?
Teď začíná teprv karneval
v náručí vln a zelených blesků.*

*Nebe se otvírá dokořán.
Snad pro naši smrt? Snad pro naši záchranu?
Když může zůstat na lodi kapitán,
tak také zůstanu.*

*Spouštějí čluny! Nenechte tady, pro boha, hezkou Japon-
ku!*

*S bohem, ach, s bohem, mademoiselle Oki!
Na noc stahovala v kajutě záclonku,
takovou hrůzu měla před žraloky.*

*Vlny se valí tmou na tisíc mořských mil,
s bohem, do smrti už jenom váš!
Kolik let tomu, co jsem se nemodlil?
Ne a ne vzpomenout, jak začíná otčenáš.*

*Kdo mě to chytá za kabát?
Ty, můj bratře misionáři?
No počkej! Kdo karty hrál? Kdo víno pil? Kdo holky měl
rád?*

Všecko to na nás praskne před boží tváří!

*Ale ty umíš bumbat! Snad už jsi z toho neumřel?
Je mi tak divně. Umřem spolu.
Já myslel nebe, ach, nebe, to je tam nahoře,
my zatím padáme dolů!*

*Já myslel v nebi, ach, v nebi, tam je krásně
jako v kavárně, kde hoří lustry a andělé hrají biliár,
tam mrtví básníci lámou rohlíky a píšou po stolech bás-
ně.*

Na každou svatou jeden madrigal.

*Já myslel v nebi, ach, v nebi, tam tančí se, tančí moderní
tance,*

*Pán Bůh se dívá na jeden andělský pár:
Ta elegance! Ta elegance!
Škoda, že už jsem tolik stár.*

*Já myslel v nebi, ach, v nebi, tam je samá hudba a zář
a tady je ticho a světla tu není za mák
Na moři, bratře, když modlil ses breviář,
alespoň svítily hvězdy a maják.*

*Možná také, že ještě nejsme v ráji,
brrr! taková zima, povídám,
už tuhnou mi ruce a nohy umdlévají.
Musíme jinam. Ale kam?*

*Možná, že stojíme zrovna u nebeských vrat,
nevíme nic, nemáme štěstí.
A potom: jak vůbec chtít zabouchat,*

když už nám ztuhly v těle kosti?

Nemohu ani vytáhnout z kapsy zrcátko. Škoda, ty vypadáš!

*Ve vlasech samé zelené řasy
a břicho, bratře, tak strašně nafouklé máš.
Vid', tam na světě bývaly lepší časy.*

*Nesmíme zoufat. Ještě není všemu konec.
My musíme dál, musíme hloub,
tak, jako každý pořádný utopenec,
s očima k nebi, s očima v sloup!*

Protinožci

*Nejdřív po ovoci zvedám ruce
a nejvýš jak na světě mohu.
O tropické slunce! O rovníkové slunce,
ty nejstarší ze všech malajských bohů!*

*Malý uličník, palmy, před vámi smutně sklání hlavu,
ten, co nejlíp lez po stromech z celé vesnice.
Rád by se dostal k vám na byt a dobrou stravu
mezi kokosy a opice.*

*Rád by se vyšplhal mezi pestré ptáky.
O barva křídel zářivá!
Tak snadno vynesou se nad oblaky
a do nebe letí za živa.*

NA HOŘE MERBABU

*V kapradí kde zvedá se krk houslí
umírá tygr královský
a že byl z rodu malovaných čínských bohů
krev po těle stékající
mu barvy ani slávy nepřidá*

*Do nebe pospíchá bambus i cukrová třtina
neb umírá tygr královský
Do nebe pospíchá manga pisang a mangistan
co chutná jako hrozny
uherského vína*

*Bože můj vždyť je to moje vysněná Jáva
šuměním vodopádu zalesněná země
Stačí utrhnout chléb
strom čerstvé mléko dává*

*Jeden strom je tu perníkář
stačí perník
sebrat a naložit na trakař*

*Stačí jen zatřást korunou muškátu
a do klína padá
dešť zlatých dukátů*

*Ale neptej se nikdy
komu?*

AMÍN

I

*Kolikrát na Jávě, ještěrko maličká,
já vzal tě tak do rukou, má hezká tiřak,
i ze sna cukruješ na zdi jako hrdlička.*

Venku začíná liják.

*Dešťová voda lemuje každý list,
po lianách jako blesk sjede do houštiny,
ale loudá se, loudá věčnou tmou dolů po větvích
a padá po kapkách jako medicina
na rty úžasných květin,
do úst rozblouznělých orchidejí
a tropickou horečkou potřestěných palm
a kapradin –*

*Tam v hloubi pralesa
i vzduch je těžký jako zahradnická hlína,
tam v hloubi pralesa
někdo usedavě pláče,
tam v hloubi pralesa rabín zpívá pohřební žalmy,*

*tam zvolna doznívá chor
moravských učitelů,*

*klin-klin-klan
po stromech zvoní posvátný gamelang*

*Tam v hloubi pralesa hraje na varhany
obrovská ropucha smutná a líná.*

II

*Hup, hup na práh! Zrovna ve dveřích žába se zastaví,
a jak se tak stranou po tobě dívá,
poznáváš svaté oči Budhovy.*

Venku se stmívá.

*Až doleze šváb na dostřel jejího jazyku,
nechá ho v klidu štrachat se dále,
jen svoje měchy, ty od varhan, nadouvá do křiku
a skuhrá, skuhrá, tam na prahu stále.*

*Tu vyjde Riso, starý Javánek,
upálí křídla noční můře,
na schody klekne, postaví kahanec
a krmí tu žábu jako se krmí nemocné kuře*

*Jak vezme ji do ruky, cítí hrobový chlad,
slzami v očích svítě,
a nikdo na světě nemůže přísahat,
že není to jeho zemřelé dítě,*

*že tato stará a škaredá ropucha,
lapajíc vzduch jako bezzubá bába,
mu jednou sladce nezašeptá do ucha:
Tatínku, já jsem Amín,*

tvá hezká a veselá žába!

SOUDNÍ REFERÁT

*Pod okny kráčí vojenská patrola
z obchůzky v čínském kampongu.
Hejno vran krouží stále do kola
a snáší se na malou Javanku.*

*Před bohem soud se jí stokrát táže,
zda viděla, jak tento čínský kuli
krok před ní vypálil do policejní stráže
osmimilimetrovou kuli,*

*zda viděla jak po té smrtonosné ráně
dotyčný strážník k zemi kles
a umíraje pozved ještě rámě,
leč rána předešla ho do nebes.*

*Javanka mluvíc malajsky zvolna se zajíká,
každé slovo k polibku špulí:
Pigi mána! Neviděla žádného strážníka
a také žádného kuli.*

*Neviděla vůbec, že se něco děje,
neb ona přemýšlela právě,
čím to, že všechny bílé orchideje*

v jeden den rozkvetou na celé Jávě.

TOKÉ

*Opice skáčou přes kapok a rambutan,
mám ve větvích opice rád,
když skáčou a skáčou přes kapok a rambutan.*

Už jděte, opice, spát!

*A všude tam, kde z visutých kořenů roste indická noc,
v posvátných stromech Momo straší,
jen okem ho spatřit, to je o nemoc,
a těžko se léčí bílými ocásky z japonských myší.*

*Nevím, co dělám, proto mi odpusť, Momo,
já myslel, že to nic není rozsypat na stole lombok a sůl,
a zatím celá Jáva hrůzou se třese:
Co udělá Momo?*

Už sypou se zdi a stropy z bambusu...

*A opice skáčou přes kapok a rambutan,
ještěrka blázní, má Viktorčin hlas,
víc, co se děje, když opice skáčou přes kapok a rambutan,
utíká po zdi za obraz:*

Ten spadne!

*A ještěrka dívá se na mě skelným okem,
šílí a volá: to-ké!*

To-kééé!

JAVANKY

*Ráno jdou na passar prodávat ananasy
aby jim voněly ruce
až budou si na noc rozplétat
vlasy*

*A když je rozpletou
osud všech Javanek
usednou tiše před chatou
s očima k moři
a s hřebenem nazpátek*

PROTINOŽCI

Ta věčná únava ta hrůza pod palmami

*Jako by ani nebyly Vánoce
Na stromech visí zelené listí
a plno ovoce*

a věčně zpívají brouci

*Ta strašná únava ta hrůza pod palmami
svým černým vějířem stín pralesa
vyplašil bílé rajky*

*Na domov myslím a proto se dívám do země
kdyby zem byla průhledná
všem ženám v Evropě bylo by viděti pod sukně*

*Sem tam se míhají nohy v bílém prádle
jako když baletky
v Paříži tančí po zrcadle*

*Musím stále myslet na jejich ramena
oči ústa vlasy
a ňadra ňadra zejména*

*Vy ženy bílé co jsem jich miloval
od hlavy k patě padají ve mně růže*

Vy ženy černé jednu jsem objímal

*Ta sladká únava ta hrůza pod palmami
Já chodím jako po stropě
s hlavou dolů*

*Hluboko pode mnou září propast nebeská
jdu jako Kristus na ramenou Jižní kříž
Na druhé straně světa zas
jdou lidé s nohama vzhůru*

Musím stále mysliti na jejich rozbité podrážky

*Na jejich drobné kroky krůčky
v podivných sadech co mění barvu
a shazují krvavé listí*

*Na druhé straně světa jsou Čechy
krásná a exotická země
plná hlubokých a záhadných řek
jež suchou nohou přejdeš na Jména Ježíš*

U nás je jaro léto podzim zima

*U nás nosíme zimníky kravaty
a hole*

*Možná že padá sníh
anebo kvetou už třešně*

U nás rostou jahody

U nás je studená pitná voda